# പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 6 (ഉത്തരഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 126



വസിഷ്ഠ ഉവാച.

അധുനാ മാഘമാഹാത്മ്യം പ്രവക്ഷ്യാമി നൃപോത്തമ .

പൃച്ഛതേ കാർതവീര്യായ ദത്താത്രേയേണ ഭാഷിതമ് 1.

ദത്താത്രേയം ഹരിം സാക്ഷാദ്വസംതം സഹ്യ പർവതേ .

പപ്രച്ഛ തം ദ്വിജം ഗത്വാ രാജാ മാഹിഷ്മതീപതിഃ 2.

സഹസ്രാർജുന ഉവാച.

ഭഗവന്യോഗിനാം ശ്രേഷ്ഠ സർവേ ധർമാഃ ശ്രുതാ മയാ .

മാഘസ്നാനഫലം ബ്രൂഹി കൃപയാ മമ സുവ്രത 3.

ദത്താത്രേയ ഉവാച.

ശ്രൂയതാം നൃപശാർദൂല ഏതത്പ്രശ്നോത്തരം ശുഭമ് .

ബ്രഹ്മണോക്തം പുരാ ഹ്യേതന്നാരദായ മഹാത്മനേ 4.

തത്സർവം കഥയിഷ്യാമി മാഘസ്നാനഫലം മഹത് .

യഥാദേശം യഥാതീർഥം യഥാവിധി യഥാക്രിയമ് 5.

അസ്മിന്വൈ ഭാരതേ വർഷേ കർമഭൂമൗ വിശേഷതഃ .

അമാഘസ്നായിനാം നൄണാം നിഷ്ഫലം ജന്മകീർതിതമ് 6.

അസൂര്യം ഗഗനം യദ്വദചന്ദ്രമുഡുമംഡലമ് .

തദ്വന്നാഭാതി സത്കർമ മാഘസ്നാനം വിനാ നൃപ 7.

വ്രതൈർദാനൈസ്തപോഭിശ്ച ന തഥാ പ്രീയതേ ഹരിഃ .
മാഘമജ്ജനമാത്രേണ യഥാ പ്രീണാതി കേശവഃ 8.
ന സമം വിദ്യതേ കിംചിത്തേജഃ സൗരേണ തേജസാ .
തദ്വത്സ്നാനേന മാഘസ്യ ന സമാഃ ക്രതുജാഃ ക്രിയാഃ 9.
പ്രീതയേ വാസുദേവസ്യ സർവപാപാപനുത്തയേ .
മാഘസ്നാനം പ്രകുർവീത സ്വർഗലാഭായ മാനവഃ 10.
കിം രക്ഷിതേന ദേഹേന സുപുഷ്ടേന ബലീയസാ .
അധ്രുവേണാപ്യശുചിനാ മാഘസ്നാനം വിനാ ഭവേത് 11.
അസ്ഥിസ്തംഭം സ്നായുബദ്ധം മാംസക്ഷതജ ലേപനമ് .
ചർമാവനദ്ധം ദുർഗംധം പാത്രം മൂത്രപുരീഷയോഃ 12.
ജരാശോകവിപദ്വ്യാപ്തം രോഗമംദിരമാതുരമ് .
രജസ്വലമനിത്യം ച സർവദോഷസമാശ്രയമ് 13.
പരോപതാപിതാപാർതം പരദ്രോഹി പരം വിഷമ് .
ലോലുപം പിശുനം ക്രൂരം കൃതഘ്നം ക്ഷണികം തഥാ 14.
ദുഷ്പൂരം ദുർധരം ദുഷ്ടം ദോഷത്രയസമന്വിതമ് .
അശുചിസ്രാവി സച്ഛിദ്രം താപത്രയവിമോഹിതമ് 15.
നിസർഗതോഽധർമരതം തൃഷ്ണാശത സമാകുലമ് .
കാമക്രോധ മഹാലോഭ നരകദ്വാര സംസ്ഥിതമ് 16.
ക്രിമിവിഡ്ഭസ്മഭവതി പരിണാമേ ശുനാം ഹവിഃ .
ഈദൃക്ശരീരം വ്യർഥം ഹി മാഘസ്നാനവിവർജിതമ് 17.
ബുദ്ബുദാഇവ തോയേഷു പൂതികാ ഇവ ജംതുഷു .
ജായംതേ മരണായൈവ മാഘസ്നാനവിവർജിതാഃ 18.
അവൈഷ്ണവോ ഹതോ വിപ്രോ ഹതം ശ്രാദ്ധമയോഗി ച .
അബ്രഹ്മണ്യം ഹതം ക്ഷേത്രമനാചാരം ഹതം കുലമ് 19.
സദംഭശ്ച ഹതോ ധർമഃ ക്രോധേനൈവ ഹതം തപഃ .
അദൃഢം ച ഹതം ജ്ഞാനം പ്രമാദേന ഹതം ശ്രുതമ് 20.

ഗുർവഭക്താ ഹതാ നാരീ ബ്രഹ്മചാരീ തയാ ഹതഃ .
അദീപ്തേഽഗ്നൗ ഹതോ ഹോമോ ഹതാ ഭുംക്തിരസാക്ഷികാ 21.
ഉപജീവ്യാ ഹതാ കന്യാ സ്വാർഥേ പാകക്രിയാ ഹതാ .
ശൂദ്രഭിക്ഷോ ഹതോ യാഗഃ കൃപണസ്യ ഹതം ധനമ് 22.
അനഭ്യാസാ ഹതാ വിദ്യാ ഹതോ രാജാ വിരോധകൃത് .
ജീവനാർഥം ഹതം തീർഥം ജീവനാർഥം ഹതം വ്രതമ് 23.
അസത്യാ ച ഹതാ വാണീ തഥാ പൈശുന്യവാദിനീ .
സംദിഗ്ധശ്ച ഹതോ മംത്രോ വ്യഗ്രചിത്തോ ഹതോ ജപഃ 24.
ഹതമശ്രോത്രിയേ ദാനം ഹതോ ലോകശ്ച നാസ്തികഃ .
അശ്രദ്ധയാ ഹതം സർവം കൃതം യത്പാരലൗകികമ് 25.
ഇഹലോകോ ഹതോ നൃണാം ദരിദ്രാണാം യഥാ നൃപ .
മനുഷ്യാണാം തഥാ ജന്മ മാഘസ്നാനം വിനാ ഹതമ് 26.
മകരസ്ഥേ രവൗ യോ ഹി ന സ്നാത്യനുദിതേ രവൗ .
കഥം പാപൈഃ പ്രമുച്യേത കഥം സ ത്രിദിവം വ്രജേത് 27.
ബ്രഹ്മഹാ ഹേമഹാരീ ച സുരാപോ ഗുരുതല്പഗഃ .
മാഘസ്നായീ വിപാപഃ സ്യാത്തത്സംസർഗീ ച പംചമഃ 28.
മാഘമാസേ രടംത്യാപഃ കിംചിദഭ്യുദിതേ രവൗ .
ബ്രഹ്മഘ്നം വാ സുരാപം വാ കംപംതം തം പുനീമഹേ 29.
ഉപപാപാനി സർവാണി പാതകാനി മഹാംത്യപി .
ഭസ്മീഭവംതി സർവാണി മാഘസ്നാനോദ്യതം നരമ് 30.
കംപംതി സർവപാപാനി മാഘസ്നാനസമാഗമേ .
നാശകാലോഽയമസ്മാകം യദി സ്നാസ്യതി വാരിണി 31.
ഏവം ക്രോശംതി പാപാനി ദൃഷ്ട്വാ സ്നാനോദ്യതം നരമ് .
പാവകാ ഇവ ദീപ്യംതേ മാഘസ്നാനൈർനരോത്തമാഃ 32.
വിമുക്താഃ സർവപാപേഭ്യോ മേഘേഭ്യ ഇവ ചംദ്രമാഃ .
ആർദ്രശുഷ്കം ലഘുസ്ഥൂലം വാങ്മനഃ കർമഭിഃ കൃതമ് 33.

മാഘസ്നാനം ദഹേത്പാപം പാവകഃ സമിധോ യഥാ .

പ്രാമാദികം ച യത്പാപം ജ്ഞാനാജ്ഞാനകൃതം ച യത് 34.

സ്നാനമാത്രേണ തന്നശ്യേന്മകരസ്ഥേ ദിവാകരേ .

നിഷ്പാപാസ്ത്രിദിവം യാംതി പാപിഷ്ഠാ യാംതി ശുദ്ധതാമ് 35.

സംദേഹോ നാത്ര കർതവ്യോ മാഘസ്നാനേ നരാധിപ .

സർവേഽധികാരിണോ മാഘേ വിഷ്ണുഭക്തൗ യഥാ നൃപ 36.

സർവേഷാം സ്വർഗദോ മാഘഃ സർവേഷാം പാപനാശനഃ .

ഏഷ ഏവ പരോ മംത്രോ ഹ്യേതദേവ പരം തപഃ 37.

പ്രായശ്ചിത്തം പരം ചൈതന്മാഘസ്നാനമനുത്തമമ് .

നൃണാം ജന്മാംതരാഭ്യാസാന്മാഘസ്നാനേ മതിർഭവേത് 38.

അധ്യാത്മജ്ഞാനകൗശല്യം ജന്മാഭ്യാസാദ്യഥാ നൃപ .

സംസാരകർദമാലേപ പ്രക്ഷാലന വിശാരദമ് 39.

പാവനം പാവനാനാം ച മാഘസ്നാനപരം നൃപ .

സ്നാംതി മാഘേ ന യേ രാജൻസർവകാമഫലപ്രദേ 40.

കഥം തേ ഭുംജതേ ഭോഗാംശ്ചംദ്രസൂര്യഗ്രഹോപമാൻ .

ശൃണു രാജന്മഹാശ്ചര്യം മാഘസ്നാനപ്രഭാവജമ് 41.

കുബ്ജികാ നാമ കല്യാണീ ബ്രാഹ്മണീ ഭൃഗുവംശജാ .

ബാലവൈധവ്യദുഃഖാർതാ തപസ്തേപേ സുദുസ്തരമ് 42.

വിംധ്യപാദേ മഹാക്ഷേത്രേ രേവാകപിലസംഗമേ .

തത്ര സാ വ്രതിനീ ഭൂത്വാ നാരായണപരായണാ 43.

സദാചാരവതീ നിത്യം നിത്യം സംഗവിവർജിതാ .

ജിതേംദ്രിയാ ജിതക്രോധാ സത്യവാഗല്പഭാഷിണീ 44.

സുശീലാ ദാനശീലാ ച ദേഹശോഷണശാലിനീ .

പിതൃദേവദ്വിജേഭ്യശ്ച ദത്വാ ഹുത്ത്വാ തഥാനലേ 45.

ഷഷ്ഠേ കാലേ ച സാ ഭുങ്ക്തേ ഹ്യുംച്ഛവൃത്തിഃ സദാ നൃപ .

കൃച്ഛ്രാതികൃച്ഛ്ര പാരാക തപ്തകൃച്ഛ്രാദിഭിർവ്രതൈഃ 46.

പുണ്യാന്നയതി സാ മാസാന്നർമദായാശ്ച രോധസി .
ഏവം തയാ തപസ്വിന്യാ വൽകലിന്യാ സുശീലയാ 47.
സുമഹാസത്ത്വശാലിന്യാ ധൃതി സംതോഷയുക്തയാ .
ഷഷ്ടിർമാഘാസ്തയാ സ്നാതാ രേവാകപിലസംഗമേ 48.
തതഃ സാ തപസാ ക്ഷീണാ തസ്മിംസ്തീർഥേ മൃതാ നൃപ .
മാഘസ്നാനജപുണ്യേന തേന സാ വൈഷ്ണവേ പുരേ 49.
ഉവാസ പ്രമുദാ യുക്താ ചതുര്യുഗസഹസ്രകമ് .
സുംദോപസുംദനാശായ പശ്ചാത്പദ്മഭവാത്പുനഃ 6.126.50.
തിലോത്തമേതി നാമ്നാ സാ ബ്രഹ്മലോകേഽവതാരിതാ .
തേന പുണ്യസ്യശേഷേണ രൂപസ്യൈകായനം യയൗ 51.
അയോനിജാബലാരത്നം ദേവാനാമപി മോഹിനീ .
ലാവണ്യഹൃദനീ തന്വീ സാഭൂദപ്സരസാം വരാ 52.
നിപുണസ്യ വിധേഃ സ്രഷ്ടുർനൂനമാശ്ചര്യകാരിണീ .
താമുത്പാദ്യ വിധാതാ വൈ തുഷ്ടോഽനുജ്ഞാം തദാ ദദൗ 53.
ഏണശാവാക്ഷി ഗച്ഛ ത്വം ദൈത്യനാശായ സത്വരമ് .
തതഃ സാ ബ്രഹ്മണോ ലോകാദ്വീണാമാദായ ഭാമിനീ 54.
ഗതാ പുഷ്കരമാർഗേണ യത്ര തൗ ദേവവൈരിണൗ .
തത്ര സ്നാത്വാ തു രേവായാഃ പവിത്രേ നിർമലേ ജലേ 55.
പരിധായാംബരം രക്തം ബംധൂകകുസുമപ്രഭമ് .
രണദ്വലയിനീചാരു സിംജന്മേഖലനൂപുരാ 56.
ലോലമുക്താവലീകംഠീ ചലത്കുംഡലശോഭനാ .
മാധവീ കുസുമാപീഡാ കംകേലീ വിടപേ സ്ഥിതാ 57.
ഗായംതീ സുസ്വരം സാപി പീഡയംതീ തു വല്ലകീമ് .
മൂർച്ഛയംതീ സ്വരഷട്കം സുസ്നിഗ്ധം കോമലം കലമ് 58.
ഇത്ഥം തിലോത്തമാ ബാലാ തിഷ്ഠംത്യശോകകാനനേ .
ദൃഷ്ട്വാ ദൈത്യഭടൈരിംദോഃ കലേവ സുഖദാ ഹൃദി 59പു.

താം ദൃഷ്ട്വാ വിസ്മിതൈ രാജൻസാനംദൈഃ സൈനികൈർഭൃശമ് .
ത്വരമാണൈരദൃഷ്ട്വൈവ ഗത്വാ സുംദോപസുംദയോഃ 60.
കഥിതാ സംഭ്രമേണൈവ വർണയിത്വാ പുനഃ പുനഃ .
ഹേ ദൈത്യൗ ന വിജാനീമോ ദേവീ വാ ദാനവീ നു കിമ് 61.
നാഗാംഗനാഥ വാ യക്ഷീ സ്ത്രീരത്നം സർവഥാ തു സാ .
യുവാം രത്നഭുജൗ ലോകേ രത്നഭൂതാ ഹി സാബലാ 62.
വർതതേ നാതി ദൂരേƒഗ്രേ അശോകേ ശോകഹാരിണീ .
ഗത്വാ താം പശ്യതം ശീഘ്രം മന്മഥസ്യാപി മോഹിനീമ് 63.
ഇതി സേനാപതീനാം തൗ ശ്രുത്വാ വാചം മനോഹരാമ് .
ചഷകം സീധുനസ്ത്യക്ത്വാ വിഹായ ജലസേചനമ് 64.
ഉത്തമസ്ത്രീസഹസ്രാണി ത്യക്ത്വാ തസ്മാജ്ജലാശയാത് .
ശതഭാരായസീം ക്രൂരാം കാലദംഡോപമാം ഗദാമ് 65.
ഭിന്നാഭിന്നാം ഗൃഹീത്വാ തു ജവേനാഭിപ്ലുതം ഗതൗ .
യത്ര ശൃംഗാരസജ്ജാ സാ ഹംതും ചംഡീവ സംസ്ഥിതാ 66.
രാജൻസംധുക്ഷയംതീവ ദൈത്യയോർമന്മഥാനലമ് .
സ്ഥിത്വാ തസ്യാഃ പുരോ ജാല്മൗ തദ്രൂപേണവിമോഹിതൗ 67.
വിശേഷാന്മധുനാമത്താവൂചതുസ്തൗപരസ്പരമ് .
ഭ്രാതർവിരമ ഭാര്യേയം മമാസ്തു വരവർണിനീ 68.
ത്വമേവാര്യ ത്യജൈതാം മേ ഭാര്യാം തു മദിരേക്ഷണാമ് .
ഇത്യാഗ്രഹേണ സംരബ്ധൗ മാതംഗാവിവ സോന്മദൗ 69.
അന്യോന്യം കാലനിർദിഷ്ടൗ ഗദയാ ജഘ്നതുസ്തദാ .
പരസ്പരപ്രഹാരേണ ഗതാസൂ പതിതൗ ഭുവി 70.
തൗ മൃതൗ സൈനികൈർദൃഷ്ട്വാ കൃതഃ കോലാഹലോ മഹാൻ .
കാലരാത്രിസമാ കേയം ഹാ കിമേതദുപസ്ഥിതമ് 71.
ഏവം വദത്സു സൈന്യേഷു ദൈത്യൗ സുംദോപസുംദകൗ .
പാതയിത്വാ ഗിരേഃ ശൃംഗേ ഹ്രാദിനീവ ത്തിലോത്തമാ 72.

പ്രസ്ഥിതാ ഗഗനം ശീഘ്രം ദ്യോതയംതീ ദിശോ ദശ .

ദേവകാര്യം തതഃ കൃത്വാ ആഗതാ ബ്രഹ്മണഃ പുരഃ 73.

തതസ്തുഷ്ടേന ദേവേന വിധിനാ സാനുമോദിതാ .

സ്ഥാനം സൂര്യരഥേ ദത്തം തവ ചംദ്രാനനേ മയാ 74.

ഭുംക്ഷ്വ ഭോഗാനനേകാംസ്ത്വം യാവത്സൂര്യോംബരേ സ്ഥിതഃ .

ഇത്ഥം സാ ബ്രാഹ്മണീ രാജൻഭൂത്വാ ചാപ്സരസാം വരാ 75.

ഭുംക്തേദ്യാപി രവേർലോകേ മാഘസ്നാനഫലം മഹത് .

തസ്മാത്പ്രയത്നതോ രാജൻശ്രദ്ധാനൈഃ സദാ നരൈഃ 76.

സ്നാതവ്യം മകരാദിത്യേ വാംച്ഛദ്ഭിഃ പരമാം ഗതിമ് .

നാനവാപ്തോഽത്ര തസ്യാസ്തി പുരുഷാർഥോ ഹി കശ്ചന 77.

നാക്ഷീണം പാതകം കംചിന്മാഘേ മജ്ജതി യോ നരഃ .

തുലയംതി ന തേനാത്ര യജ്ഞാഃ സർവേ സദക്ഷിണാഃ 78.

മാഘസ്നാനേന രാജേംദ്ര തീർഥേ ചൈവ വിശേഷതഃ .

ന ചാന്യത്സ്വർഗദം കർമ ന ചാന്യത്പാപനാശനമ് 79.

ന ചാന്യന്മോക്ഷദം യസ്മാന്മാഘസ്നാനസമം ഭുവി 80.

ഇതി ശ്രീപാദ്മേ മഹാപുരാണേ പംചപംചാശത്സഹസ്രസംഹിതായാമുത്തരഖംഡേ മാഘമാഹാത്മ്യേ വസിഷ്ഠദിലീപസംവാദേ മാഘസ്നാനപ്രശംസായാം സുംദോപസുംദദൈത്യവധോനാമ ഷഡ്വിംശത്യധികശതതമോധ്യായഃ 126.

---